

N Solden A2
MH/SL/JP
758-2017

Bruxelles, 16 mei 2017

ADVIES

betreffende

VERSCHILLENDE VRAGEN MET BETREKKING TOT DE SOLDEN

(goedgekeurd door het bureau op 21 februari 2017,
bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 16 mei 2017)

In zijn brief van 9 november 2016, ontvangen op 21 november, heeft de heer Willy Borsus, Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's, het advies gevraagd van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO betreffende verschillende vragen met betrekking tot de solden.

Na raadpleging van de sectorcommissie nr. 2 - Textiel en leder en de commissie Marktpraktijken op 7 februari 2017, heeft het Bureau van de Hoge Raad op 21 februari 2017 volgend advies uitgebracht, dat werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 16 mei 2017.

CONTEXT

In zijn adviesvraag stelt de Minister drie hoofdvragen. Hij wil weten wat de Hoge Raad vindt van de mogelijkheid om de soldenperiode met een maand uit te stellen, en van de geplande afschaffing van de sperperiode. Verder is hij geïnteresseerd om te weten of de Hoge Raad meent dat er nog andere wijzigingen of verbeteringen aangebracht moeten worden aan de soldenwetgeving.

STANDPUNTEN

1 – Behoud van het principe van de soldenperiode

De Hoge Raad meent dat de soldenperiode behouden moet blijven. De solden zijn een belangrijke gebeurtenis voor consumenten en een essentieel element voor het voorraadbeheer van handelaars.

Wat betreft de vraag of een uitstel van de soldenperiode wenselijk is, stelt de Hoge Raad voor een aantal elementen in acht te nemen die hiermee sterk verbonden zijn en die bijgevolg de verwachte resultaten zullen beïnvloeden.

De soldenperiodes wekken het enthousiasme van consumenten. Het gaat in zekere zin om een gebeurtenis waar men naar uitkijkt. De data zijn ook goed bekend bij de klanten. Bovendien vallen de solden momenteel vrijwel steeds samen met vakantieperiodes: de kerstvakantie en het begin van de zomervakantie.

De soldenperiode met een maand uitstellen, zoals de adviesvraag voorstelt, riskeert volgens de Hoge Raad te leiden tot een verlenging van de periode waarin kortingen worden gegeven. Naar aanleiding van de eindejaarsfeesten worden nu reeds kortingen aangeboden in december, in het bijzonder via koppelverkoop. Gezien deze gewoonte kan men betwijfelen of geen enkele korting zal worden gegeven in januari, in afwachting van de solden in februari. Dit legt een zware druk op kleine handelaars en zorgt voor een ongunstige concurrentiepositie.

Bovendien mag men niet uit het oog verliezen dat de soldenperiode geldt voor alle sectoren. Het is dus belangrijk dat de autoriteiten alle sectoren die te maken hebben met de solden, bevragen over een eventueel uitstel van de soldenperiode. Hoewel de vraag om uitstel komt uit de textielsector, die gevoelig is voor seizoensinvloeden, is de Hoge Raad van oordeel dat één en dezelfde soldenperiode voor alle sectoren de voorkeur verdient. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat de solden oorspronkelijk bedoeld waren om de voorraden van het voorbije seizoen te liquideren, wat betekent dat het doel eerder gericht was op seizoensgebonden sectoren.

Het is eveneens belangrijk om rekening te houden met grensoverschrijdende concurrentie en concurrentie door e-commerce, en de impact te meten die een eventueel uitstel van de solden hierop zou hebben.

Ondanks al deze elementen moet evenwel rekening gehouden worden met de mening van de handelaars in de textielsector, waarvan volgens verschillende bevestigingen de overgrote meerderheid voorstander is van een uitstel. De Hoge Raad wijst erop dat de kledingsector de belangrijkste bij de solden betrokken sector is. De FOD Economie moet een grondige studie uitvoeren over de impact van een uitstel om een overtuigend overzicht te krijgen van de gevolgen van een uitstel voor de handelaars, rekening houdend met de bovenstaande elementen alvorens men gaat experimenteren met een nieuwe regeling voor de soldenperioden.

Indien de bovengenoemde studie gunstig is, kan volgens de Hoge Raad dit uitstel van de soldenperiode in voorkomend geval enkel worden overwogen indien het gepaard gaat met een beperking van kortingen tot duidelijk afgebakende periodes.

2 – Sperperiode

De Hoge Raad is in principe voorstander van het behoud van de sperperiode omdat haar doel is om eerlijke concurrentie tussen handelaars te garanderen, wat in het bijzonder belangrijk is voor kleinschalige ondernemingen in tegenstelling tot grote ketens. Helaas is het echter duidelijk dat ze haar rol niet meer vervult. De sperperiode wordt met name omzeild door middel van koppelverkoop in de meest originele constructies, gaande tot het beschouwen als koppelverkoop van de verkoop van een zakje voor een paar cent om de prijsvermindering te rechtvaardigen van het hoofdproduct, het eigenlijke voorwerp van de koop.

De invloed van Europese regelgeving op dit gebied is bijzonder schadelijk voor kleine ondernemingen. De lidstaten worden sterk beperkt wat betreft maatregelen die ze mogen nemen, en de hangende vraag of de sperperiode volgens de Belgische wet in lijn is met de Europese regelgeving is een bron van onzekerheid. De sperperiode is daarom geen voorwerp meer van controle door de bevoegde instantie, wat een onevenwicht veroorzaakt tussen de handelaars die het principe van de sperperiode blijven respecteren en zij die dat niet doen, gezien er geen enkele sanctie opgelegd wordt.

Daarom denkt de Hoge Raad in het licht van het bovenstaande, in plaats van zich te concentreren op het behoud of de schrapping van de sperperiode, dat het belangrijkste is te zorgen voor regels die een eerlijke concurrentie waarborgen.

Prijsverminderingen zouden bovenal beperkt moeten worden tot duidelijk bepaalde en strikt afgebakende periodes. Kortingen die op ieder moment gegeven worden, zoals momenteel al vaak gebeurt, leggen een te grote druk op kleine handelaars die, bij gebrek aan middelen, niet kunnen volgen. Zonder een dergelijke beperking van prijsverminderingen in de tijd is er de facto een continue periode van prijsverminderingen en wordt de eigenlijke soldenperiode tenietgedaan.

3 – Aanpassingen/verbeteringen aan de soldenwetgeving

a) Aankondigingen van prijsvermindering

De Hoge Raad dringt erop aan dat de regels over de aankondiging van prijsverminderingen duidelijk zouden zijn (niet voor interpretatie vatbaar) en uniform zouden worden toegepast.

Hij verwijst in dit verband naar de guidelines vastgelegd in een advies van de Raad voor het Verbruik¹ met alle belanghebbenden en in samenwerking met de Economische inspectie, maar die helaas niet formeel gehomologeerd zijn.

Deze guidelines verduidelijken de manier waarop de wettelijke beginselen van misleidende handelspraktijken in verband met de aankondiging van prijsverminderingen aangevuld kunnen worden. Ze geven handelaars ook indicaties en een gedragslijn met betrekking tot de interpretatie ervan, en streven ernaar hen op die manier een meer rechtszekerheid te kunnen bieden.

Bovendien is de bewijslast die men op de handelaar legt te zwaar zonder precieze regels over de bepaling van de referentieprijs.

De regels inzake de referentieprijs zijn eveneens aangepast aan de Europese regels. Voorheen was de referentieprijs de laagste prijs die werd toegepast voor hetzelfde product in de loop van de maand voorafgaand aan de eerste dag waarvoor de nieuwe prijs wordt aangekondigd,² en dus gemakkelijk verifieerbaar. Nu is er geen indicatie meer van een precieze periode, maar is het volgens eigen beoordeling met inachtneming van eerlijke handelspraktijken.

Het is dus belangrijk om op een meer precieze manier vast te leggen hoe de referentieprijs bepaald wordt, om de rechtszekerheid van de handelaar te waarborgen maar zonder te leiden tot een toename van het aantal regels. In dat verband kan men ook de bovenstaande guidelines raadplegen.

b) Verkoop met verlies

De Hoge Raad benadrukt ook het belang van het behouden van het verbod op verkoop met verlies. Het gaat om een essentieel beschermingsmechanisme voor zelfstandigen en kmo's. Om de naleving hiervan te garanderen, is het ook belangrijk dat de autoriteiten voldoende controles voorzien, wat momenteel onvoldoende gebeurt.

c) Controle

Veel van de problemen gemeld met betrekking tot inefficiëntie van de regels komen voort uit de gebrekkigheid van de uitgevoerde controles. Om de regels te doen naleven is het noodzakelijk om voldoende controle te voeren, zonder welke een gevoel van straffeloosheid kan ontstaan dat sommige minder scrupuleuze actoren ertoe kan aanzetten om het spel niet eerlijk te spelen.

Om die reden verzoekt de Hoge Raad de autoriteiten om voldoende en doeltreffende controles te organiseren.

d) Europese regelgeving

Gezien de vele beperkingen opgelegd door de Europese regelgeving en de grensoverschrijdende concurrentie in deze materie, nog versterkt door de ontwikkeling van de e-commerce, vraagt de Hoge Raad zich af of het, om een eerlijke concurrentie tussen alle actoren te waarborgen, niet wenselijk zou zijn om Europese regelgeving met transversale toepassing op te leggen aan alle landen, die de essentiële principes vastlegt die toelaten om kleine ondernemingen te beschermen om de diversiteit van het aanbod te handhaven.

¹ Advies van de Raad voor Verbruik van 25 juni 2015 over oneerlijke handelspraktijken en aankondigingen van prijsverminderingen.

² Oud art. 20 van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (opgeheven).

CONCLUSIE

De Hoge Raad blijft overtuigd van de noodzaak van het behoud van de soldenperiode. De mogelijkheid van een uitstel kan slechts worden overwogen na een grondige effectbeoordeling rekening houdend met het geheel van de opgesomde elementen.

De Hoge Raad is in principe voorstander van het behoud van de sperperiode. Hij meent echter dat, om het doel van de sperperiode te bereiken, het nodig is om de controles hierop te verscherpen en een effectief mechanisme te vinden om te voorkomen dat ze omzeild wordt, in het bijzonder door koppelverkoop.

Om de druk op de kleine handelaars te verlichten en de diversiteit in het aanbod te bewaren, pleit de Hoge Raad voor de invoering van een beperking van prijsverminderingen tot duidelijk bepaalde en strikt afgebakende periodes.

Met het oog op het waarborgen van de eerlijke concurrentie, acht de Hoge Raad het van essentieel belang om duidelijke en precieze regels te kunnen toepassen die rechtszekerheid garanderen voor de aanbieders en ondersteund worden door controle en effectieve sancties.

Bovendien benadrukt de Hoge Raad het belang van het behouden van het verbod op verkoop met verlies.
